

KOKKUVÕTE

Nii Euroopa liit kui ka Eesti on vastu võtnud juriidiliselt siduvaid otsuseid, mille eesmärk on saada kliimanetraalsus aastaks 2050. See tähendab muu hulgas, et seni laialdaselt kasutusel olevate fossiilsete kütuste asemel tuleb järjest enam leida võimalusi taastuvenergia tootmiseks ja kasutamiseks. Piimatööstusega on seostatud paljusid erinevaid keskkonnamõjusid. Kõige enam pööratakse neist tähelepanu kasvuhoonegaaside emissioonile, sest suureneb inimkonna mure kliimamuutuste pärast. Süsiniku jalajälje arvutamine on meetod, mida kasutatakse ettevõtte, toote või teenusega seotud kasvuhoonegaaside emissioonide arvuliseks väljendamiseks, et selgitada välja uuritava objekti panus kliimamuutusse.

Varasemate uuringute põhjal saadi ülevaade, peamistest piimatoodete tootmise kasvuhoonegaaside emissioonide allikatest. Nendeks on toorpiima tootmise protsess, piima toodeteks töötlemine, transport, jäätmete töötlemine, säilitamine ja kasutamine. Töös otsustati keskenduda süsiniku jalajälje hindamisel esimesele ja teisele mõjualale ning kaasata kolmandast mõjualast jäätmekäitlus. Valiku põhjustas andmete kättesaadavus, samuti katsid uuritavad alad ära varasemate uuringute põhjal selgunud põhilised emissioonide allikad. Välja jäi toorpiima tootmine, kuna ettevõtte otseselt ei tegele sellega, vaid ostab piima sisse ja ei kontrolli toorpiima tootmise protsessi.

Estover Piimatööstuse süsiniku jalajalg arvutati 2021 aasta kohta ning seejärel arvutati teine hüpoteetiline süsiniku jalajalg sama aasta kohta. Hüpoteetilises jalajälje arvutuses arvutati, milline oleks olnud ettevõtte süsiniku jalajalg, kui auru tootmiseks oleks põlevkiviõli asemel kasutatud võimalikult suures mahus koha peal toodetud biogaasi. Sellega leiti ka vastus esimesele uurimisküsimusele.

Teiseks uurimisküsimuseks oli võimalike tulevikusoovituste leidmine süsinikujalajälje vähendamiseks. Energeetikaalaselt tuleks võimalikult ruttu jõuda tehnilise valmiduseni, et toota rohkem biogaasi, sest praegusel juhul ei kata biogaasi kogu energiavajadust auru tootmiseks. Lisaks saaks tulevikus toota biogaasit elektrit, mis vähendaks sisseostetava energia süsiniku jalajälge. Tarbimise vähendamiseks tasuks edaspidi kaardistada energiasäästlikemate lahenduste rakendamise võimalusi ettevõttes.

Biogaasist on võimalik toota biometaanit, mida saaks omakorda kasutada transpordi süsiniku jalajälje vähendamiseks. Samuti saaks transpordi jalajälge vähendada võimalikult optimaalsete piimaringide kasutamisega ning kui piima ostmisel eelistada ettevõtte läheduses asuvaid farme. Jäätmete töötlemise süsiniku jalajälje vähendamisele aitaks

kaasa praeguse olmeprügi põletusse saatmise asemel, pakendite ümbertöötlemisele saatmise võimaluse leidmine. Samuti tuleks kaardistada prügi tekkimise kohti ning koguseid ja võimalusi tekkivate jäätmete koguste vähendamiseks.